DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2020/2146

z 24. septembra 2020,

ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848, pokiaľ ide o mimoriadne pravidlá výroby v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 22 ods. 1 písm. b) a c),

keďže:

(1) V kapitole III nariadenia (EÚ) 2018/848 sa stanovujú všeobecné pravidlá výroby produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby.

(2) Určité udalosti, ako napríklad extrémne poveternostné udalosti či rozšírené choroby zvierat alebo rastlín môžu vážne ovplyvniť ekologickú poľnohospodársku výrobu v dotknutých podnikoch alebo výrobných jednotkách v Únii. S cieľom umožniť pokračovanie alebo obnovenie ekologickej poľnohospodárskej výroby sa v nariadení (EÚ) 2018/848 stanovuje prijatie mimoriadnych pravidiel výroby pod podmienkou, že budú obmedzené na situácie, ktoré sa v Únii kvalifikujú ako katastrofické okolnosti, pričom sa zohľadnia rozdiely v ekologickej rovnováhe, ako aj klimatické a miestne podmienky v najvzdialenejších regiónoch Únie.

(3) Vzhľadom na rôzne prípady a okolnosti, ktoré sa môžu vyskytnúť v členských štátoch, ako aj na nedostatok skúseností s uplatňovaním článku 22 nariadenia (EÚ) 2018/848 sa v tomto štádiu nemôžu stanoviť spoločné kritériá na úrovni Únie s cieľom určiť, či situáciu možno kvalifikovať ako katastrofické okolnosti. Je však vhodné stanoviť, že členský štát, v ktorom sa takáto situácia vyskytne, by mal vydať formálne rozhodnutie, v ktorom uzná, že ide o katastrofické okolnosti. Uvedené formálne rozhodnutie by sa malo vydať buď pre celú oblasť, alebo pre jednotlivého prevádzkovateľa.

(4) Používanie mimoriadnych pravidiel výroby v Únii treba obmedziť na mieru nevyhnutne potrebnú na pokračovanie alebo obnovenie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Výnimky stanovené v tomto nariadení by preto mali byť časovo obmedzené a mali by sa udeliť len na dotknuté druhy výroby alebo v náležitých prípadoch na pozemky, ako aj všetkým príslušným prevádzkovateľom v dotknutej oblasti alebo jednotlivým prevádzkovateľom, na ktorých sa vzťahuje formálne rozhodnutie.

(5) V tomto nariadení treba stanoviť mimoriadne pravidlá výroby, ktoré sa v prípade katastrofických okolností môžu uplatňovať na rastlinnú výrobu, živočíšnu výrobu, akvakultúru a výrobu vína v zmysle výnimiek a ich podmienok.

(6) Ak prevádzkovatelia dotknutí katastrofickými okolnosťami nemajú prístup k ekologickému rastlinnému množiteľskému materiálu alebo rastlinnému množiteľskému materiálu z konverzie na účely ekologického pestovania rastlín a ekologickej výroby rastlinných produktov iných ako rastlinný množiteľský materiál, treba takýmto prevádzkovateľom za určitých podmienok poskytnúť možnosť používať neekologický rastlinný množiteľský materiál.

(7) Ak v podniku alebo vo výrobnej jednotke dochádza k vysokej úmrtnosti zvierat vrátane včiel alebo iného hmyzu a prevádzkovatelia nemajú prístup k zvieratám, včelám či inému hmyzu z ekologických chovov, aby mohli obnoviť alebo znovu zostaviť svoje stádo alebo čriedu, treba im za určitých podmienok poskytnúť možnosť používať zvieratá z neekologických chovov.

(8) Keďže niektoré extrémne poveternostné udalosti, ako napríklad vážne suchá alebo povodne, môžu radikálne znížiť dostupnosť krmiva z ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo krmiva z konverzie, treba dotknutým prevádzkovateľom poskytnúť možnosť kŕmiť hospodárske zvieratá krmivom z neekologickej poľnohospodárskej výroby.

([1]) Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 1.

(9) Keďže niektoré udalosti, ako napríklad zemetrasenia alebo povodne, môžu čiastočne zničiť pastviny alebo budovy pre hospodárske zvieratá v podniku alebo vo výrobnej jednotke, treba dotknutým prevádzkovateľom umožniť výnimku z povinnosti pasenia hospodárskych zvierat alebo z maximálnej hustoty chovu v budovách a z minimálnej plochy pre vnútorné a vonkajšie priestory, ako sa stanovuje vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2018/848.

(10) Keďže určité extrémne poveternostné udalosti, ako napríklad vážne suchá alebo povodne, môžu radikálne znížiť dostupnosť ekologického objemového krmiva, čerstvej alebo suchej krmoviny alebo siláže, treba dotknutým prevádzkovateľom poskytnúť možnosť znížiť percentuálny podiel sušiny v denných dávkach pre hovädzie zvieratá, ovce, kozy a koňovité zvieratá, a to za predpokladu, že sú splnené výživové požiadavky daných zvierat v rôznych vývinových štádiách.

(11) Keďže určité udalosti iné ako poveternostné podmienky, ako napríklad požiare či zemetrasenia, môžu radikálne obmedziť dostupnosť nektáru a peľu pre včely, treba poskytnúť možnosť kŕmiť včelstvá ekologickým medom, ekologickým peľom, ekologickými cukrovými sirupmi alebo ekologickým cukrom, ak je ohrozené prežitie včelstva.

(12) Keďže určité udalosti, ako napríklad extrémne poveternostné podmienky, požiare či zemetrasenia, môžu v určitých oblastiach radikálne znížiť zdroje nektáru a peľu, v prípade ohrozenia prežitia včelstva treba dotknutým prevádzkovateľom poskytnúť možnosť presunúť včelstvá do oblastí, ktoré nemusia pozostávať hlavne z ekologicky pestovaných plodín alebo z prirodzenej vegetácie či neekologicky obhospodarovaných lesov alebo neekologicky pestovaných plodín, ktoré sa ošetrujú postupmi s malým vplyvom na životné prostredie.

(13) Ak v podniku alebo vo výrobnej jednotke dochádza k vysokej úmrtnosti živočíchov akvakultúry a prevádzkovatelia nemajú prístup k živočíchom akvakultúry z ekologických chovov, aby mohli obnoviť alebo nahradiť svoju populáciu, treba im poskytnúť možnosť používať za určitých podmienok živočíchy akvakultúry z neekologických chovov.

(14) Ak určité katastrofické okolnosti negatívne ovplyvňujú zdravotný štatút ekologicky vypestovaného hrozna, treba dotknutým výrobcom vín poskytnúť možnosť používať viac oxidu siričitého, než je maximálne množstvo stanovené vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 24 ods. 9 nariadenia (EÚ) 2018/848, ale v žiadnom prípade nie viac ako maximálne množstvo stanovené v časti B prílohy I k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) 2019/934 ([2]), s cieľom získať porovnateľný konečný produkt.

(15) Na účely transparentnosti a kontrol je potrebné, aby sa informácie o udelených výnimkách jednotne zdieľali medzi členskými štátmi a Komisiou prostredníctvom počítačového systému.

(16) Treba zabezpečiť, aby prevádzkovatelia, ktorým boli udelené výnimky, spĺňali podmienky udelených výnimiek. Na účely kontrol by prevádzkovatelia mali uchovávať dokumenty preukazujúce, že im boli udelené určité výnimky týkajúce sa ich činnosti a že spĺňajú súvisiace podmienky.

(17) V záujme jasnosti a právnej istoty by sa toto nariadenie malo uplatňovať od dátumu začiatku uplatňovania nariadenia (EÚ) 2018/848,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Uznanie katastrofických okolností

1. Na účely mimoriadnych pravidiel výroby uvedených v článku 22 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/848 sa situácia kvalifikuje ako katastrofické okolnosti vyplývajúce z „nepriaznivej poveternostnej udalosti“, „chorôb zvierat“, „environmentálnej nehody“, „prírodnej katastrofy“ alebo „katastrofickej udalosti“, ako aj z akejkoľvek porovnateľnej situácie, ak bola uznaná ako katastrofické okolnosti na základe formálneho rozhodnutia vydaného členským štátom, v ktorom situácia nastala.

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/934 z 12. marca 2019, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o vinohradnícke oblasti, v ktorých sa môže zvýšiť obsah alkoholu, povolené enologické postupy a obmedzenia uplatniteľné na výrobu a konzervovanie vinárskych výrobkov, minimálny percentuálny podiel alkoholu pri vedľajších produktoch a ich zneškodňovanie a zverejňovanie dokumentov OIV (Ú. v. EÚ L 149, 7.6.2019, s. 1).

2. V závislosti od toho, či katastrofické okolnosti majú vplyv na konkrétnu oblasť alebo individuálneho prevádzkovateľa, sa formálne rozhodnutie vydané podľa odseku 1 vzťahuje na dotknutú oblasť alebo dotknutého prevádzkovateľa.

Článok 2

Podmienky pre výnimky

1. V nadväznosti na formálne rozhodnutie uvedené v článku 1 môžu príslušné orgány po identifikovaní dotknutých prevádzkovateľov v postihnutej oblasti alebo na žiadosť jednotlivého dotknutého prevádzkovateľa udeliť príslušné výnimky stanovené v článku 3 a stanoviť súvisiace podmienky za predpokladu, že sa tieto výnimky a podmienky uplatňujú:

a) na obmedzený čas a nie dlhšie než treba, každopádne nie dlhšie než 12 mesiacov, s cieľom pokračovať v ekologickej poľnohospodárskej výrobe alebo ju obnoviť v stave pred dátumom uplatňovania uvedených výnimiek;

b) na špecificky dotknuté druhy výroby alebo v náležitých prípadoch na pozemky a

c) na všetkých prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby v dotknutej oblasti alebo prípadne iba na jednotlivého dotknutého prevádzkovateľa.

2. Uplatňovaním výnimiek uvedených v odseku 1 nie je dotknutá platnosť certifikátov uvedených v článku 35 nariadenia (EÚ) 2018/848 počas obdobia uplatňovania výnimiek za predpokladu, že dotknutý prevádzkovateľ alebo prevádzkovatelia spĺňajú podmienky, za ktorých sa výnimky udelili.

Článok 3

Osobitné výnimky z nariadenia (EÚ) 2018/848

1. Odchylne od časti I bodu 1.8.1 prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 sa na výrobu rastlín a rastlinných produktov iných ako rastlinný množiteľský materiál môže použiť neekologický rastlinný množiteľský materiál vtedy, ak nie je možné použiť ekologický rastlinný množiteľský materiál alebo rastlinný množiteľský materiál z konverzie, za predpokladu, že je to v súlade s časťou I bodom 1.8.5.3 uvedenej prílohy a prípadne ak sú splnené požiadavky v časti I bode 1.7 uvedenej prílohy.

2. Odchylne od časti II bodu 1.3.1 prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 sa v prípade vysokej úmrtnosti zvierat, a ak nie sú k dispozícii zvieratá z ekologického chovu, stádo alebo črieda môže obnoviť alebo znova zostaviť zo zvierat z neekologického chovu, a to za predpokladu, že sú dodržané príslušné obdobia konverzie vymedzené v časti II bode 1.2.2 prílohy II.

Prvý pododsek sa vzťahuje *mutatis mutandis* na chov včiel a iného hmyzu.

3. Odchylne od časti II bodu 1.4.1 písm. b) prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 môžu byť hospodárske zvieratá kŕmené krmivom z neekologickej poľnohospodárskej výroby namiesto krmiva z ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo krmiva z konverzie, ak došlo k strate vyrobeného krmiva alebo ak boli uložené obmedzenia.

4. Ak je dotknutá výrobná jednotka na chov hospodárskych zvierat, môže sa odchylne od časti II bodov 1.4.2.1, 1.6.3 a 1.6.4 prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 upraviť pasenie na ekologickej pôde, hustota chovu zvierat v budovách a minimálne plochy pre vnútorné a vonkajšie priestory stanovené vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 14 ods. 3 uvedeného nariadenia.

5. Ak došlo k strate vyrobeného krmiva alebo ak boli uložené obmedzenia, môže sa odchylne od časti II bodu 1.9.1.1 písm. f) prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 znížiť percentuálny podiel sušiny v denných dávkach pozostávajúcej z objemového krmiva, čerstvej alebo suchej krmoviny alebo zo siláže, ak sú splnené výživové požiadavky daných zvierat v rôznych vývinových štádiách.

6. Ak je ohrozené prežitie včelstva z iných dôvodov, ako sú poveternostné podmienky, môžu sa odchylne od časti II bodu 1.9.6.2 písm. b) prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 včelstvá kŕmiť ekologickým medom, ekologickým peľom, ekologickými cukrovými sirupmi alebo ekologickým cukrom.

7. Ak je ohrozené prežitie včelstva, možno odchylne od časti II bodu 1.9.6.5 písm. a) a c) prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 včelstvá presunúť do oblastí, ktoré nespĺňajú podmienky ustanovení o umiestnení včelínov.

8. V prípade vysokej úmrtnosti živočíchov akvakultúry, a ak nie sú k dispozícii živočíchy akvakultúry z ekologického chovu, môže sa odchylne od časti III bodu 3.1.2.1 písm. a) prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/848 populácia živočíchov akvakultúry obnoviť alebo znova zostaviť zo živočíchov akvakultúry z neekologického chovu, a to pod podmienkou, že posledné dve tretiny trvania produkčného cyklu sú pod ekologickým riadením.

9. Odchylne od vykonávacieho aktu prijatého podľa článku 24 ods. 9 nariadenia (EÚ) 2018/848, ktorým sa stanovujú najmä podmienky používania produktov a látok povolených v ekologickej poľnohospodárskej výrobe sa oxid siričitý môže používať pri výrobe produktov v sektore vinohradníctva a vinárstva, a to až do maximálneho obsahu stanoveného v časti B prílohy I k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2019/934, ak zdravotný štatút ekologického hrozna zaväzuje výrobcu vína k používaniu väčšieho množstva oxidu siričitého ako v predchádzajúcich rokoch, aby získal porovnateľný konečný produkt.

Článok 4

Monitorovanie a podávanie správ

1. Členské štáty cez počítačový systém sprístupnený Komisiou, ktorý umožňuje elektronickú výmenu dokumentov a informácií, bezodkladne informujú Komisiu a ostatné členské štáty o výnimkách, ktoré ich príslušné orgány udelili podľa tohto nariadenia.

2. Každý prevádzkovateľ, na ktorého sa vzťahujú udelené výnimky, musí uchovávať dokumenty preukazujúce udelené výnimky, ako aj doklady o využívaní týchto výnimiek počas obdobia, v ktorom sa tieto výnimky uplatňujú.

3. Príslušné orgány, prípadne štátne inšpekčné organizácie alebo súkromné inšpekčné organizácie členských štátov overia, či prevádzkovatelia dodržiavajú podmienky udelených výnimiek.

Článok 5

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2022.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 24. septembra 2020

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN